

Estampes Montserratines

La Cova del Salnitre

per Manuel Forasté

Degut a la conformació orogènica de les argiles sedimentàries i a la depressió originada més tard al seu entorn, aparegueren els conglomerats que han conformat aquesta singular muntanya. La mateixa depressió que féu aflorar les roques va crear en el seu interior unes singulars cavitats: les coves de Montserrat. Després l'erosió dels elements atmosfèrics i l'aigua varen anar modelant els cims donant-los aquesta configuració de muntanya serrada i recobrint l'interior de les cavitats amb les fantàstiques sobreposicions de les estalactites i les estalagmites.

Aquestes coves foren el soplug de moltes civilitzacions primitives, sobretot en les edats del Paleolític Superior, del Neolític i de les primeres edats dels metalls. Prova d'aquesta estada dins les cavernes ens la dona la gran quantitat d'utensilis fets d'os, les destrals i les puntes de fletxa de sílex i, sobretot, per la singular ceràmica cardial que està decorada amb petxines i que al descobrir-se per primera vegada a les coves de Montserrat anomenem encara actualment ceràmica montserratina. En una de les cavitats que encara s'anomena La Cova Negra hi han les parets embrutades de fum, restes tal vegada dels focs que s'hi feien per a coure la terrissa.

Quan arriba l'home ibèric s'abandonen les coves per anar a viure en poblats, però en les nostres grutes encara hi ha vestigis de la seva civilització.

A la muntanya de Montserrat hi han altres grutes com són La Cova Gran o La Cova Freda i qui sap si se'n trobaran d'altres, però la més coneguda de totes elles és la famosa Cova del Salnitre. S'anomena així per la gran quantitat de nitrat de potassi que hi ha en el seu interior i que cristal·litza en forma d'eflorescències blanques. Aquesta substància fou molt utilitzada antigament per extreure'n sal potàssica i sobretot per a fabricar la pólvora. Aquesta fou tal vegada la motivació que en l'edat mitjana fos habitada per bando-

lers que vigilaven el camí ral de Barcelona a Lleida i que tenien a prop els ingredients per a carregar les seves armes de foc.

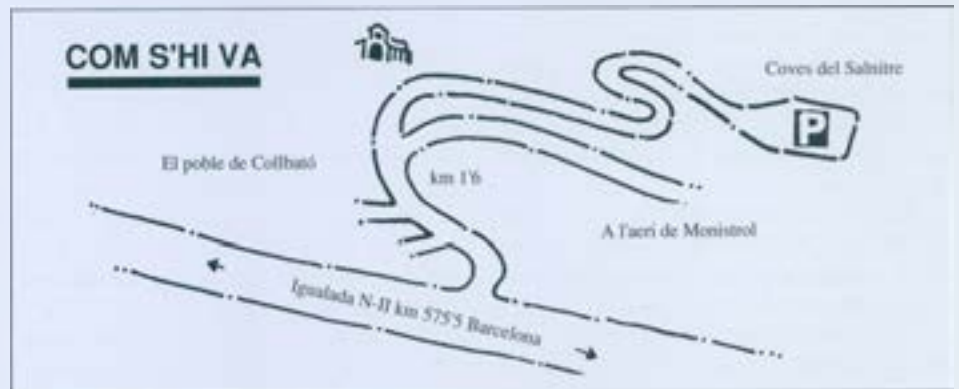
La Cova del Salnitre es troba a un km. del poble de Collbató i molt a prop del camí antic que anava de Barcelona a Montserrat, motiu pel qual aquestes coves foren molt visitades pels pelegrins que anaven o venien del Monestir. Així mateix es va difondre molt la seva popularitat gràcies a les cròniques que en feren els historiadors de Montserrat, com són en Laborde o en Zamora, que li donaren un gran renom, però no fou fins al segle passat que se'n va fer una exploració sistemàtica, i es donaren a conèixer les seves meravelles.

Durant la guerra del francès aquesta gruta va tornar a tenir anomenada, ja que

visitar la fantàstica balma i la grandiositat dels seus elements s'inspirà per a la decoració de la Sagrada Família.

En fi, que aquestes coves, un dels encisos naturals de la muntanya, han passat per la llegenda, la investigació i la literatura.

Actualment pot visitar-se la cova amb molta comoditat, ja que els vehicles ens deixen al peu de l'entrada. Un enfilall de graons ens duen a la porta de la cova i aquí és on ja comencen els prodigis. Només a l'entrar hi cabria tota l'església de Montserrat sencera. Per camins i escales es va seguint el seu recorregut i a dreta i esquerra de l'espectacle meravellós hi trobem El Claustre dels Monjos, El Cambril, El Pabelló de la Verge, el Temple Gòtic o la Sala de la Catedral, i un sens fi de relleus fantàstics que sobrepassen la

s'hi amagaven els guerrillers catalans que combatien a l'enemic i, sobretot, el llegendari Mansuet, que en fou l'heroi per les seves proeses i sense que els francesos l'arribessin mai a localitzar. Es conta que en certa ocasió i per fugir dels invasors, a dintre de la Cova del Salnitre s'hi allotjà tot el poble de Collbató i els francesos encara no han entès com en un dia pogué desaparèixer tota la gent d'un poble sense deixar ni rastre.

De totes maneres no és fins aquest segle que les coves han estat abastament explorades, sobretot gràcies a l'enllumenat que hi féu en Bohigas l'any 1930 i que va resoldre els problemes de les antigues torxes amb la il·luminació elèctrica del seu recorregut.

Verdaguer, que coneixia prou les coves i els noms de cadascuna de les grutes, hi situà la morada del dimoni en la seva Llegendenda de Montserrat, fent sorgir el maligne d'una sima que encara s'anomena El Pou del Diable, i es conta que Gaudí en

més exuberant imaginació.

Actualment s'està treballant per a donar-li una nova sortida a l'exterior que facilitaria el seu recorregut, però entretant ja n'hi ha prou amb l'itinerari de més de mil metres de llargària entre l'anada i la tornada.

I per si de cas a la muntanya de Montserrat li faltava algun altre atractiu, aquí tenim aquestes meravelloses coves que fan que sense anar gaire lluny poguem disfrutar d'un dels més grandiosos escenaris naturals de la nostra terra, que val la pena de visitar per tal de passar-hi una deliciosa jornada inoblidable.

SENSERRICH

Joieria,

Sant Quirze, 17 - Tel. 725 75 96

SABADELL

VIATGES CODINA, S.A.

Grup A Títol 412

Sant Quirze, 11 - Tel. 725 62 99

SABADELL